

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2020-03-07 NUTARIMO NR. 266 „DĖL MOTERŲ IR VYRŲ LYGIŲ
GALIMYBIŲ KOMISIJOS SUDARYMO IR JOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO
PROJEKTO (TAP-19-438; TAIS NR. 20-5075)**

2020-04-22 Nr. NV-1134

Vilnius

Projekto rengėjas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (SADM).

Projekto tikslas – patobulinti Moterų ir vyrų lygių galimybių komisijos (Komisija) sudarymo ir veiklos organizavimo teisinį reguliavimą.

Dabartinė situacija:

- Komisija yra kolegiali institucija (nėra juridinis asmuo, nariams už darbą nemokama), kuriai pavesta koordinuoti valstybės institucijų veiklą įgyvendinant moterų ir vyrų lygių galimybių ir teisių politiką; teikti Vyriausybei, kitoms valstybės institucijoms išvadas ir pasiūlymus dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir teisių principo įgyvendinimo; skatinti moterų ir vyrų lygių galimybių idėjų propagavimą.
- Komisija sudaryta iš valstybės institucijų (visų ministerijų ir Statistikos departamento) atstovų (ne daugiau kaip po 2) bei moterų ir vyrų nevyriausybinių organizacijų (NVO) atstovų (ne daugiau 4). Personalinę sudėtį tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras. Komisijos pirmininkas – socialinės apsaugos ir darbo viceministras. Komisiją techniškai aptarnauja SADM. Posėdžiai vyksta ne rečiau kaip 1 k. per 3 mėn.
- JT Moterų diskriminacijos panaikinimo komiteto (CEDAW) 2014-07-18 baigiamosiose pastabose dėl penktojo Lietuvos periodinio pranešimo apie JT Konvencijos dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims įgyvendinimą pasiūlyta didinti Komisijos mandatą, įtaką ir atstovavimą ministerijoms Komisijoje, kad ši galėtų efektyviai stebėti ir koordinuoti Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių programos įgyvendinimą.

Projekto esmė, nauda. Siūloma patikslinti Komisijos institucinę sudėtį ir jos nuostatus:

- Numatyti, kad Komisiją sudaro ne tik valstybės institucijų, moterų ir vyrų NVO, bet ir mokslo ir studijų institucijų deleguoti nariai (ne daugiau kaip 4). Taip pat papildomai įtraukti Lietuvos savivaldybių asociacijos ir Vyriausybės kanceliarijos atstovus.
- Patikslinti, kad NVO atstovai yra skėtinių NVO, dirbančių moterų ir vyrų lygių galimybių srityje, atstovai (ne daugiau kaip 4).
- Sudaryti galimybę institucijoms / organizacijoms į Komisiją deleguoti pakaitinį atstovą, galintį atstovauti, kai nuolatinis narys negali dalyvauti posėdyje.
- Patikslinti, kad ministerijų atstovais skiriami ministro politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas einantys asmenys.
- Patikslinti Komisijos užduotis, numatant, kad Komisija koordinuoja valstybės institucijų veiklą įgyvendinant moterų ir vyrų lygių galimybių politiką; teikia Vyriausybei, valstybinėms institucijoms išvadas ir pasiūlymus dėl moterų ir vyrų lygių galimybių principo integravimo į visas viešosios politikos sritis, o Vyriausybei – ir pasiūlymus dėl Komisijos veiklos prioritetų ir formuojamos politikos šioje srityje; vykdo informacijos apie moterų ir vyrų lygybę sklaidą.
- Patikslinti Komisijos funkcijas, numatant, kad Komisija analizuoja, kaip įgyvendinamas moterų ir vyrų lygių galimybių principas viešosios politikos srityse; dalyvauja rengiant ataskaitas ir teikiant informaciją tarptautinėms organizacijoms, nagrinėja ES ir tarptautinius dokumentus; bendradarbiauja ir keičiasi patirtimi su Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba ir kitomis institucijomis; vykdo programų, susijusių su moterų ir vyrų lygių galimybių politika, įgyvendinimo stebėseną; svarsto valstybės institucijų teikiamas kandidatūras į tarptautinių organizacijų institucijas ir priima sprendimą joms pritarti / nepritarti; tvirtina metinius Komisijos tikslus bei užduotis ir analizuoja pasiektus rezultatus.
- Patikslinti Komisijos darbo organizavimo tvarką, numatant galimybę pašalinti Komisijos narį dėl 3 posėdžių per metus praleidimų be pateisinamos priežasties (pakaitinio nario dalyvavimas neatleidžia nuolatinio nario nuo atsakomybės), svarstyti klausimus apklausos būdu, jei jie pateikiami elektroniniu būdu, posėdžius organizuoti ne rečiau kaip 3 k. per metus, įpareigojant Komisiją viešinti veiklą ir kt.

Numatoma nauda. Bus užtikrinta veiksmingesnė Komisijos veikla, užtikrinant efektyvų moterų ir vyrų lygių galimybių aspekto integravimą į visas viešosios politikos sritis, aiškiau apibrėžtos Komisijai pavedamos užduotys ir funkcijos.

Derinimas. Projektas be pastabų suderintas su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Finansų ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Statistikos departamentu bei patikslintas pagal Teisingumo ministerijos, dalį Užsienio reikalų ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos ir Krašto apsaugos ministerijos pastabų. Darbo tvarka suderintas su Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba.

Neatsižvelgta į: 1) Užsienio reikalų ministerijos pasiūlymą nemažinti Komisijos posėdžių reguliarumo, t.y. palikti „ne rečiau kaip 1 k. per 3 mėn.“ (Projekte numatyta „ne rečiau kaip 3 k. per metus“); 2) Vidaus reikalų ministerijos pastabas, kuriomis siūlyta: atsisakyti Komisijos darbo organizavimo tvarkos reglamentavimo, nes Vyriausybės komisijų darbo organizavimo tvarką nustato Vyriausybės darbo reglamentas; nurodyti, kad reikalavimas posėdžiuose nedalyvavusių narį šalinti iš Komisijos netaikomas, kai vietoj jo dalyvauja pakaitinis narys; 3) Krašto apsaugos ministerijos pasiūlymą nekeisti Komisijos institucinės sudėties ir palikti nuostatą, kad Komisija turi būti sudaryta iš valstybės institucijų bei moterų ir vyrų NVO atstovų (Projekte numatyti ir mokslo ir studijų institucijų atstovai) (derinimo pažyma pridedama).

Atitiktis Vyriausybės programai – atitinka Vyriausybės programoje numatytus siekius peržiūrėti ir prireikus keisti teisės aktus, kad lyčių lygybės principas būtų įgyvendintas visais politiniais lygmenimis (224.16 p.).

Dalykinio vertinimo išvada. Teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

- 1) Neaišku, kaip bus atrenkami mokslo ir studijų institucijų bei skėtinių NVO atstovai (Projekte numatyta, kad jų bus ne daugiau kaip po 4 ir, kad SADM tvirtins personalinę sudėtį, bet Komisijos narių atrankos SADM nevykdys). Pažymėtina, kad dėmesį į tai savo išvadose buvo atkreipusi ir Teisingumo ministerija.
- 2) Patikslinti Komisijos institucinę sudėtį, vietoj Vyriausybės atstovo įrašant Vyriausybės kanceliarijos atstovą.
- 3) Neaišku, ar Komisijos nuostatų projekto nuostatos, numatančios, kad ministerijų atstovais skiriami ministro politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojo pareigas einantys asmenys (9 p.), bus taikomos tik nuolatiniais, ar ir pakaitiniams nariams (projekte išimčių nenumatyta, o teikime (derinimo pažymoje) pažymima, kad šis reikalavimas bus išimtinai taikomas tik nuolatiniais nariams).
- 4) Siūlytina įvertinti nuostatų, kuriomis siūloma Komisijos narį, be pateisinamos priežasties praleidusį posėdžius, nušalinti iš pareigų, net ir tuo atveju, jei vietoj jo posėdžiuose dalyvavo pakaitinis narys, tikslingumą (ypač įvertinant tai, kad Komisijos nuostatų projekte siūloma numatyti, jog posėdžio klausimai gali būti svarstomi apklausos būdu ir pakaitinio nario dalyvavimas neatleidžia nuolatinio nario nuo atsakomybės).
- 5) Svarstyta, ar Projekte numatyti uždaviniai (5.3 p.) nedubliuoja funkcijų (Komisijos nuostatų projekto 4.5 p.).
- 6) Svarstytinas Projekto nuostatų, kuriomis siūloma pavesti Komisijai teikti Vyriausybei pasiūlymus dėl Komisijos veiklos prioritetų (5.2 p.), tikslingumas, nes nėra aiškus šių nuostatų turinys ir paskirtis.
- 7) Atkreiptinas dėmesys į tai, kad teikime pasigendama išsamesnės informacijos apie institucijų išvadas (pateiktas tik institucijų, teikusių išvadas, sąrašas, nepridėtos kai kurių institucijų išvados ir pan.).

Siūlome projektą **svarstyti tarpinstituciniame pasitarime**, įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės ir Teisės grupės pastabas.

Socialinės politikos grupės patarėja

Daiva Buivydaitė-Garbštienė

tel. 8 7a06 63853, el.p. daiva.buivydaite@lr.lt